

GORCSA OSZKÁR

egyetemi adjunktus – SZTE Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar, Történeti Intézet,
Modernkori Magyar Történeti Tanszék

Egy válság krónikája – Az első világháború a nagybecskereki Torontál tükrében

Az előadás a nagybecskereki Torontál hetilap anyagán keresztül vizsgálja az első világháború alatti hátország mindennapjait és társadalmi folyamatait 1918 októberéig. Nagybecskerek, Torontál vármegye székhelye, a Monarchia déli kapujában fekvő, multiethnikus város volt, ami különösen érzékeny közegnek bizonyult a szigorú cenzúra alatt megjelenő sajtó számára.

A háború első szakaszában (1914–1915) a lap a magyar lojalitás erősítését szolgálta, többek között a hadikölcsönök nyilvános támogatásával és a frontról érkező, gyakran eltúlzott hadifogoly-jelentésekkel. A háború elhúzódásával (1916–1917) a Torontál egyre inkább a gazdasági nehézségek és az ellátási problémák krónikájává vált, ami a közigazgatás fokozatos gyengülését jelezte.

1918-ra a központi győzelmi retorika és a helyi valóság közötti ellentmondás nyilvánvalóvá vált. A kisiparosok és a helyi gazdasági szereplők anyagihiány miatti elégedetlensége a társadalmi bizalom megrendülését és a közigazgatás működőképességének elvesztését vetítette előre.

Kulcsszavak: Torontál, Nagybecskerek, első világháború, hátország, propaganda, cenzúra

A Chronicle of a Crisis – The First World War in the Mirror of Nagybecskerek's Torontál

The paper examines the everyday life and social dynamics of the home front during World War I through the content of the Torontál weekly newspaper, published in Nagybecskerek, up to October 1918. As the seat of Torontál County and a multiethnic city located in the Monarchy's southern gateway, Nagybecskerek provided a particularly sensitive environment for the press operating under strict censorship.

In the early phase of the war (1914–1915), the newspaper sought to strengthen Hungarian loyalty, for example through public promotion of war loans and by publishing frequently exaggerated reports on prisoners of war. As the war dragged on (1916–1917), Torontál increasingly became a chronicle of economic hardship and supply shortages, reflecting the gradual weakening of administrative structures.

By 1918, the contradiction between central victory rhetoric and local realities had become evident. The dissatisfaction of local craftsmen and economic actors, caused by material shortages, signaled the erosion of social trust and foreshadowed the administrative system's loss of functionality.

Keywords: Torontál, Nagybecskerek, First World War, home front, propaganda, censorship